

Sámit

– okta álbmot
njealjji riikkas

- 40 000 *sámi Norggas*
- 20 000 *sámi Ruotas*
- 7 500 *sámi Suomas*
- 2 000 *sámi Ruoššas*

SÁMIT DAHJE SÁPMELAČČAT leat Suoma, Norgga, Ruošša ja Ruota álgoálbmot. Sápmelaččat leat okta álbmot geat orrot dán njealjji riikkas. Sápmelaččain leat iežaset árbevirolaš eatnamat, ja iežaset sierralágan giella, kultuvra, historjá ja ealáhusat.

Sápmi lea namma sápmelaččaid árbevirolaš guovllus. Sápmi-sátni gávdno buot sámi suopmaniin. Dat vuolgá dan namas maid sámit ieža geavahit alcceseaset, *sámit* dahje *sápmelaččat*. Ovdalaš áigge gohčoduvvojedje sápmelaččat iešgudetlágan namahusaiguin eará gielain, nu go «lapper» dahje «finner» dárogillii, «lappar» ruotagillii ja «lappalaiset» suomagillii. Dán áiggi lea namma *Sámi* dahje *Saami* válđojuvvon atnui engelasgielas, ja nu maiddái ohcangirjjiin ja máilmmeviidosas álgoálbmot ovttasbarggus gos sámit leat aktiivvalaččat oassálastán.

Nu guhkás maŋás áiggis go gávdnojit gáldut, duodaštit ahte sámit leat dolin orron dain guovlluin davvin mat odne leat Davviríikkat, ja Guoládatnjárggas, gos sámi ássanguovlu lea maid odne. Sis-Finnmárkkus Norggas ja Ohcejoga gielddas Suomas leat sámit eanetlogus. Lea meroštallojuvvon ahte leat gaskal 60- ja 70 000 sápmelačča; sullii 40 000 Norggas, 20 000 Ruotas, 7 500 Suomas ja 2 000 Ruoššas.

Norggas čilge 1987 Sámelága §2–6 sápmelačča sihke gielalaš ja subjektiivvalaš eavttuiguin. Das čilgejuvvo ahte sii geat julggaštit iežaset atnit sápmelažžan, ja geain juogo lea sámeigiella ruovttugiellan, dahje lea dahje lea leamaš vánhnen, vánhenvánhnen dahje máttarvánhnen, geas lea dahje lea leamaš sámeigiella ruovttugiellan, dahje geas lea vánhnen gii lea dahje lea leamaš čálihuovvon sámi jienastuslohkui, sáhttet gáibidit iežaset sierra čálihit sámi jienastuslohkui ássangielladas ja sáhttet válljejuvot Sámedigái. Sápmelaččat geat leat Suomas, Ruoššas ja Ruotas eret ja leat orron Norggas unnimusat golbma jagi, maiddái sáhttet čálihit iežaset jienastuslohkui, go ollašuttet Sámelága §2–6 eavttuid.

www.samediggi.no

www.galdu.org

Samene – en håndbok, Karasjok 2003